

Čís. 941.

Šperky nejsou předměty potřeby ve smyslu lichevního zákona (zákona o podloudném vývozu předmětů potřeby do ciziny).

(Rozh. ze dne 30. září 1922, Kr II 598/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti vznesené generální prokuraturou na záštitu zákona právem: Rozsudkem zemského trestního soudu v Brně ze dne 4. února 1922 byl, pokud jde o 39 stříbrných náhrdelníků v ceně 234 K 12 h, 12 stříbrných náhrdelníků a broží v ceně 108 K, 40 emailových přívěsků v ceně 200 K, (v ediktu dražebním označených jako stříbrné medaile) porušen zákon v § 1 a v odstavci prvním § 12 zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n., a prohlašuje se výrok soudu, kterým předměty tyto prohlášeny byly ve smyslu prvního odstavce § 12 zákona čís. 188 z roku 1920 sb. z. a n. za propadlé ve prospěch státu, neplatným.

Důvody:

Richard H. byl dán v obžalobu, že v první polovici roku 1921 v Břeclavě se spoluobžalovaným Arturem H-em dopravoval bez potřebného povolení do Rakouska předměty potřeby a to 39 stříbrných náhrdelníků v ceně 234 K 12 h, 12 stříbrných náhrdelníků a broží v ceně 108 K, 40 emailových přívěsků v ceně 200 K (v ediktu dražebním označených jako stříbrné medaile) a 99 párů manžetových knoflíků v ceně 990 K a že takto spáchal přečin podloudného vývozu předmětů potřeby do ciziny ve smyslu § 2 lit. b) zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. Rozsudkem zemského trestního soudu v Brně ze dne 4. února 1922 byl však obžalovaný Richard H. z obžaloby sprostěn. Soud nedošel totiž k přesvědčení, že obžalovaný obsah balíku, v němž věci ony se nalézaly, znal a věděl, že balík má býti podloudně dopravován do Rakouska, a neshledal proto u něho subjektivní skutkovou podstatu přečinu § 2 lit. b) citovaného zákona. Naproti tomu vzal skutkovou podstatu tohoto přečinu v objektivním ohledu za splněnu a vyslovil zejména, že předměty, jež měly býti podloudně vyvezeny, jsou předměty potřeby ve smyslu § 1 zákona čís. 188 z roku 1920. V důsledku toho prohlásil soud věci ty po rozumu § 12 tohoto zákona za propadlé ve prospěch státu. Věci ty byly napotom ve veřejné dražbě u okresního soudu v Břeclavě prodány za 721 K, jež zaslány ministerstvu pro zásobování lidu v Praze. Náhled soudu, že všechny řečené věci považovati dlužno za předměty potřeby ve smyslu § 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., na nějž je v zákoně o podloudném vývozu čís. 188 z roku 1920 poukázáno, není správný. Jen manžetovým knoflíkům lze přiznati vlastnost předmětu potřeby, ježto patří takřka k nutným součástkám úboru širokých vrstev mužského obyvatelstva a ježto v konkrétním případě ani cena knoflíků nebyla takovou, aby je činila věcmi i jen převážně přepychovými. Naproti tomu sluší označiti ostatní věci za šperky, hovící pouze vnější ozdobě a marnivosti a nikoli skutečné potřebě lidí a nelze proto ve věcech těchto spatřovati předmět potřeby ve smyslu § 1 zákona čís. 568 z roku 1919.

Přicházejí tu v podstatě k platnosti úvahy obsažené v rozhodnutí nejvyššího soudu Kr II 266/20, sb. č. 364. Stanovisko rozsudku nalézacího soudu, že všechny shora uvedené věci bez rozdílu jsou předměty potřeby, neodpovídá proto zákonu a byl tudíž citovaným rozsudkem porušen zákon v §§ 1 zákona čis. 568 z roku 1919 a čis. 188 sb. z. a n. z roku 1920. Nejednalo-li se, pokud jde o 39 stříbrných náhrdelníků v ceně 234 K 12 h, 12 stříbrných náhrdelníků a broží v ceně 108 K, 40 emailových přívěsků v ceně 200 K o předměty potřeby, bylo arci ohledně nich použití zákona o podloudném vývozu vyloučeno a v důsledku toho též nepřipustno prohlášovati věci tyto ve smyslu prvního odstavce § 12 zákona čis. 188 z roku 1920 za propadlé ve prospěch státu. Pouze ohledně manžetových knoflíků jakožto předmětů potřeby je rozsudek nalézacího soudu i v příčině propadnutí jich (§ 12) bezvadný.

Čís. 942.

Přečin dle § 303 tr. zák.

Otázku, zda jednání účastníka církevního pohřbu bylo tak neslušné, že mohlo vzbuditi pohoršení, dlužno posuzovati dle průměrné náboženské citlivosti, nikoliv dle toho, jak se dotklo toho kterého účastníka obřadu.

(Rozh. ze dne 2. října 1922, Kr II 533/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 9. května 1921, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle § 303 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvod zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., tvrdíc, že obžalovaný ocitl se svým jednáním ve zjevném rozporu s formami vnějšího obcování, které jsou mravem a zvykem dány, totiž, že neslušně se choval při pohřbu Roberta H-a a vzbudil svým chováním pohoršení. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. § 303 tr. zák. vyžaduje, pokud jde o skutkovou podstatu trestného činu, jehož se zmateční stížnost dotýká, by se někdo při veřejném úkonu náboženském choval neslušně takovým způsobem, že z toho může vzejíti pohoršení. Neslušným chováním dlužno, jak to správně uvádí zmateční stížnost, rozuměti takové počínání, které odporuje formám vnějšího chování, jak se zvykem a mravem ustálily. Pojem tento není ničím stálým, nýbrž jest to pojem relativní, který se podle poměrů časových, podle poměrů místa a podle stupně vzdělání osob v úvahu přicházejících buď sužuje nebo rozšiřuje. Ve zjištěních nalézacího soudu není obsažena neslušnost stupně § 303 tr. zák., uváží-li se právě povaha osob, které při pohřbu Roberta H-a se účastnily, a povaha místa i času a způsob, za nichž došlo k výstupu obžalovaného. Nalézací soud zjistil, — a tato zjištění dlužno položit za základ rozhodnutí o zmateční stížnosti, opírající se o důvod zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., — že obžalovaný byl podle usnesení dělnické jednoty v B. pověřen vedením členů jmenované jednoty, pohřbu se účast-